

י"ח-א אמר רבה: גזרה מדרבנן, שמא יטלנו בידו, ויעבירונו ארבע אמות ברשות הרבים אל המקוה.

אמר ליה אבוי: יש לו בור בחצירו — מאי איכא למימר?

אמר ליה: גזירה בור בחצרו — אטו בור ברשות הרבים.

התינה שבת, ביום טוב שאין איסור הוצאה בדבר שהוא לצורך היום — מאי איכא למימר?

ומשנינן: גזרו יום טוב אטו שבת.

ומי גזרינן?

והא תנן: ושויין, שמשקיין את המים בכלי אבן לטהרן, אבל לא מטבילין.

ואי איתא שגוזרים — נגזור השקה אטו הטבלה!

ומשנינן: ותסברא, אי אית ליה מים יפים — הני מים למה לי למעבד לחו השקה?

אלא — בהכרח מדובר כאן דלית ליה מים יפים. וכיון דלית ליה — מזהר זהיר בהו ואין צורך לגזור.

איתיביה מהא דתניא: מערימין ומדליין מים ביום טוב בדלי טמא, והוא טהור מאליו.

ואי איתא שגוזרים, נגזור דלמא אתי לאטבוליה בעיניה, ללא שאיבת מים!

ומשנינן: שאני התם, מתוך שלא הותרה לו להטבילו אלא על ידי דליו — זכור הוא.

איתיביה: כלי שנטמא מערב יום טוב — אין מטבילין אותו ביום טוב, היות והיה לו להטבילו מבעוד יום.

אבל אם נטמא ביום טוב — מטבילין אותו ביום טוב.

ואם איתא — נגזור דיום טוב אטו דערב יום טוב!

ומשנינן: טומאה ביום טוב מלתא דלא שכיחא היא, כיון שכולם מטהרים עצמם ערב הרגל.

ומלתא דלא שכיחא — לא גזרו בה רבנן.

איתיביה: כלי שנטמא באב הטומאה, שטומאתו היא מן התורה — אין מטבילין אותו ביום טוב.

אבל אם נטמא הכלי בולד הטומאה, שטומאתו היא רק מדרבנן [שאיין כלי נטמא מן התורה אלא מאב הטומאה] — מטבילין אותו ביום טוב.

ואם איתא, נגזור הא אטו הא!

ומשנינן: כלי שנטמא בולד הטומאה והרי הוא שני לטומאה, היכי משכחת לה, אצל מי תמצא שיצטרך לטובלו — הלא רק גבי כהנים הוא שייך. שהכלי השני מטמא את התרומה שיגע בה לעשותה שלישי לטומאה. אבל בחולין אין הכלי, שהוא שני לטומאה, עושה שלישי לטומאה.

ולכן אין לחשוש, היות וכהנים — זריזין הם.

תא שמע, דאמר רב חייא בר אשי אמר רב: נדה שאין לה בגדים טהורים ללבוש אחר

שתטהר מטומאתה, ואסור לטבול בגדים ביום טוב, הרי היא מערמת, וטובלת בבגדיה, ובאופן שאינם חוצצים, שאינם מהודקים לגופה, והם נטהרים עמה.

ואם איתא שגוזרים, נגזור שלא תטבול בבגדיה דלמא אתי לאטבולי לבגדיה בעינייהו!

ומשנינן: שאני התם, מתוך שלא הותרה לה להטבילם אלא על ידי מלבוש — זכורה היא.

וכאן חוזרת הגמרא להסביר מדוע אין להטביל כלים בשבת וביום טוב.

רב יוסף אמר: גזרה משום סחיטה.

אמר ליה אבוי: תינח כלים בגדים דבני סחיטה נינהו.

כלים דלאו בני סחיטה נינהו — מאי איכא למימר?

אמר ליה: גזרה הני אטו הני.

איתיביה כל הני תיובתא, דלעיל, ושני ליה כדשנינן.

רב ביבי אמר: אין מטבילין ביום טוב ובשבת גזרה שמא ישחא את כליו הטמאים להטבילם בזמנו הפנוי ביום טוב ובשבת, ויבוא לידי מכשול בתרומה טמאה.

תניא כוותיה דרב ביבי: כלי שנטמא מערב יום טוב — אין מטבילין אותו ביום טוב, גזרה שמא ישחא.

רבא אמר: אין מטבילין מפני שנראה כמתקן כלי.

ופרכינן לרבא אי הכי, אדם נמי לא יטבול מפני שנראה כמתקן?!?

ומשנינן: אדם — נראה כמיקר, כוורד לרחוץ להצטונן.

הא תינח כשטובל במים יפים, שפיר נראה אדם כמיקר.

אך אם הוא טובל במים רעים — מאי איכא למימר?

אמר רב נחמן בר יצחק: פעמים שאדם בא בשרב, ורוחץ אפילו במי משרה של פשתן.

ופרכינן: תינח בימות החמה. בימות הגשמים — מאי איכא למימר?

אמר רב נחמן בר יצחק: פעמים שאדם בא מן השדה מלובלך בטיט ובצואה, ורוחץ אפילו בימות הגשמים במים רעים.

ופרכינן: תינח בשבת, ביום הכפורים שאין רוחצין בו — מאי איכא למימר, כיצד טובלין בו טבילה של מצוה?

אמר רבא: מי איכא מידי דבשבת שרי, וביום הכפורים אסור?

אלא, הואיל ובשבת שרי — ביום הכפורים נמי שרי.

ופרכינן: ומי אית ליה לרבא "הואיל" שכזה?

והתנן: החושש בשינוי בשבת — לא יגמע בהן את החומץ. היות והוא דרך רפואה. אבל מטבל הוא את פתו בחומץ ואוכל כדרכו. ואם נתרפא — נתרפא.

ומשמע שלגמוע חומץ אסור בכל ענין.

ורמינן עלה מהא דתניא: לא יגמע ופולט, אבל מגמע וכולע!